

การศึกษาและเปรียบเทียบสิทธิเสรีภาพของแรงงานถูกกฎหมายและฝิ่น้อยใน สาธารณรัฐเกาหลี

ภาวนา เพ็ชรพราย¹

¹อาจารย์ ดร. ภาควิชาภาษาตะวันออก หลักสูตรภาษาเกาหลี คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Received 23/06/2020 Revised 25/08/2020 Accepted 28/09/2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบสิทธิเสรีภาพของแรงงานที่ได้เดินทางไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีแบบถูกกฎหมายและแบบผิดกฎหมายหรือที่นิยมเรียกกันว่า “ฝิ่น้อย” ซึ่งวัตถุประสงค์ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบสิทธิและเสรีภาพของแรงงานแบบถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย 2) เพื่อลดแรงจูงใจของคนที่กำลังจะลี้ภัยไปเป็นฝิ่น้อยที่สาธารณรัฐเกาหลี 3) เพื่อเผยแพร่รายละเอียดเกี่ยวกับความแตกต่างของความ เป็นอยู่และวิถีชีวิตของแรงงานทั้งสองกลุ่ม โดยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 30 คน ประกอบด้วยแรงงานถูกกฎหมายจำนวน 15 คน และแรงงานผิดกฎหมายจำนวน 15 คน ในช่วงเดือนสิงหาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2562 ผลจากการศึกษาพบว่า แรงงานที่ไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีแบบ ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายได้รับสวัสดิการที่แตกต่างกัน คือ แรงงานแบบถูกกฎหมายได้รับ สวัสดิการด้านประกันอุบัติเหตุและประกันสุขภาพ, วันลา-วันหยุด, เงินพิเศษสิ้นปี, ที่พัก, การตรวจสุขภาพประจำปี, ส่วนแรงงานแบบผิดกฎหมายได้รับสวัสดิการพื้นฐานเหมือนกับ แรงงานแบบถูกกฎหมายแต่ไม่ได้รับสวัสดิการด้านประกันอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยรวมถึง การตรวจสุขภาพประจำปี นอกจากนี้แรงงานผิดกฎหมายอาจต้องเผชิญกับสภาพการทำงาน ที่เลวร้าย และต้องใช้ชีวิตอยู่อย่างหลบ ๆ ซ่อน ๆ เนื่องจากต้องถูกส่งตัวกลับประเทศไทย ทันทีหากถูกจับในฐานะผู้หลบหนีเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย

คำสำคัญ : สิทธิและเสรีภาพ, แรงงานถูกกฎหมายและฝิ่น้อย, เกาหลีใต้

A Comparative Study of the Rights and Liberties of Thai legal and Illegal Workers in South Korea

Pawana Petprai

Lecturer, Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Chiang Mai Rajabhat University

Received 23/06/2020 Revised 25/08/2020 Accepted 28/09/2020

Abstract

This objective of this study was to compare the rights and liberties of Thai legal and illegal workers, also called “Phi Noi” in South Korea. The purposes of the study were 1) to compare the rights and liberties of legal and illegal workers in South Korea 2) to dissuade those who are inclined to pursue illegal work in South Korea, and finally 3) to provide further information pertaining to the differences between the living conditions and lifestyles of these two groups. Related data were collected through questionnaires and interviews from 30 workers (15 legal and 15 illegal workers) respectively, who were employed in the Republic of Korea between August and December of 2019. The results indicated that the legal workers received full benefits including accident and health insurance, holiday-leave, year-end bonuses, as well as accommodation and annual health check-ups; while the illegal workers could not get any accident and health insurance or annual health check-ups. Moreover, the illegal workers faced harsh working conditions and experienced unsettling situations as they would have been immediately deported to Thailand, if they had been caught as an illegal immigrant.

Key words: Rights and liberties of workers, Thai legal workers and illegal workers, South Korea

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การขยายแรงงานของคนไทยในต่างประเทศมีมาอย่างยาวนาน โดยในปี พ.ศ. 2525 แรงงานไทยกลุ่มแรกได้ให้ความสนใจเดินทางไปขยายแรงงานในกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง เช่น ประเทศซาอุดีอาระเบีย และประเทศในกลุ่มเอเชีย เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น หรือ ไต้หวัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังเป็นที่นิยมของแรงงานไทยในขณะนี้ คือ สาธารณรัฐเกาหลี เนื่องจากค่าตอบแทนที่จะได้รับมีอัตราที่สูงกว่าการทำงานในประเทศไทย³ ทำให้คนไทยจำนวนมากมีความต้องการไปขยายแรงงานยังสาธารณรัฐเกาหลีทั้งแบบถูกกฎหมายและแบบผิดกฎหมาย ส่วนสาเหตุหลักที่คนไทยนิยมเดินทางไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีแบบผิดกฎหมายมี ดังนี้

1) การเดินทางเข้าสู่สาธารณรัฐเกาหลีสามารถทำได้โดยง่าย เนื่องจากผู้เดินทางใช้เพียงหนังสือเดินทาง โดยการเดินทางไปในฐานะนักท่องเที่ยวก็สามารถเข้าสู่สาธารณรัฐเกาหลีได้โดยไม่ต้องมีวีซ่า ดังนั้นจึงสามารถลักลอบทำงานแบบผิดกฎหมายได้

2) การเดินทางใช้ระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ 5 - 6 ชั่วโมง และค่าตัวโดยสารราคาไม่แพง

3) ค่าแรงสูงกว่าประเทศไทย

ข้อมูลจากกรมจัดหางาน กระทรวงแรงงานแจ้งว่า ในปี พ.ศ. 2531 มีแรงงานไทยเริ่มเดินทางเข้าไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี ประมาณ 40,000 คน โดยในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่เข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมายประมาณ 12,000 คน และในปัจจุบันข้อมูลจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองของสาธารณรัฐเกาหลี

³ กระทรวงการจ้างงานและแรงงานของสาธารณรัฐเกาหลี (Ministry of Employment and Labor) หรือ MOEL ได้ประกาศขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นอัตราชั่วโมงละ 8,590 วอน หรือ 223 บาท ในปี พ.ศ. 2563

พบว่าในปี พ.ศ. 2561 มีคนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 168,711 คน รวม นักท่องเที่ยวและคนที่อยู่เกินวีซ่า โดยเป็นแรงงานถูกกฎหมายประมาณ 24,022 คน แรงงานผิดกฎหมายกว่าแสนคน ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลี ได้ปรับเปลี่ยนนโยบายการนำเข้าแรงงานต่างชาติ จากการใช้ระบบผู้ฝึกงานอย่างเดียวเป็นการใช้ระบบใบอนุญาตทำงานควบคู่กับระบบ Employment Permit System : EPS ซึ่งเป็นระบบใบอนุญาตทำงานของสาธารณรัฐเกาหลี และได้ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาของสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อวันที่ 31 ก.ค. พ.ศ. 2546 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 17 ส.ค. พ.ศ. 2547 โดยกระทรวงแรงงานของสาธารณรัฐเกาหลีได้คัดเลือกประเทศที่จะสามารถส่งคนงานไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีภายใต้ระบบใหม่จำนวน 8 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม จีน ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา คาซัคสถาน และมองโกเลีย โดยไทยและเกาหลีใต้ได้จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดส่งแรงงานไปเกาหลีใต้ ภายใต้ระบบ EPS - TOPIK ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2547 และต่ออายุบันทึกความเข้าใจดังกล่าวอีก 2 ครั้ง คือ เมื่อปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2552 การจัดทำบันทึกความเข้าใจดังกล่าวทำให้แรงงานไทยได้รับโควตาให้ทำงานในภาคอุตสาหกรรม ก่อสร้าง การประมง และภาคเกษตร ด้วยเหตุนี้ทำให้แรงงานไทยมีโอกาสมุ่งไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีมากขึ้น โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง เพราะไม่ต้องจ่ายเงินให้กับนายหน้า

ตลาดแรงงานต่างชาติในสาธารณรัฐเกาหลี นับว่าเป็นตลาดแรงงานที่มีศักยภาพและเป็นตลาดที่น่าสนใจ เนื่องจากแรงงานต่างชาติได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย รวมทั้งอัตราค่าจ้างที่ค่อนข้างสูง ในปี พ.ศ. 2563 กระทรวงการจ้างงานและแรงงานของสาธารณรัฐเกาหลี (Ministry of Employment and Labor) หรือ MOEL ได้ประกาศขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นอัตราชั่วโมงละ 8,590 วอน หรือ 223 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 1 วอนต่อ 0.028 บาท) แรงงานไทยที่ทำสัญญาจ้างสัปดาห์ละ 40 ชั่วโมง จะได้ค่าจ้างประมาณเดือนละ 1,941,340 วอนหรือ 50,435 บาท เงินรายได้นี้ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและเงินรางวัลหลังสิ้นสุดสัญญา

จ้าง ซึ่งจะได้รับเพิ่มหลังสิ้นสุดสัญญาจ้างประมาณ 30 วันต่อปีและเงินพิเศษสิ้นปีเพิ่มเติม แรงงานไทยที่ได้รับค่าจ้างและค่าล่วงเวลาตามที่กฎหมายแรงงานกำหนดสามารถส่งเงินกลับภูมิลำเนาได้เฉลี่ยเดือนละ 20,000 บาท แม้ว่าแรงงานไทยจะมีคู่แข่งในตลาดแรงงานมากกว่า 15 ประเทศ แต่แรงงานไทยยังเป็นแรงงานที่ได้รับความสนใจในลำดับต้น ๆ จากผลสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ปรากฏว่าแรงงานไทยได้รับความพึงพอใจเป็นลำดับที่ 4 ไทย (10.3%) รองจาก เวียดนาม (23.6%) ฟิลิปปินส์ (12.1%) และ อินโดนีเซีย (10.9%) ตามลำดับ

นอกจากนี้ ตามประกาศของกระทรวงการจ้างงานและแรงงานของสาธารณรัฐเกาหลี (Ministry of Employment and Labor) พ้อนผันให้แรงงานต่างชาติที่ทำงานครบตามสัญญา 4 ปี 10 เดือน สามารถเดินทางกลับเข้าไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีได้ โดยไม่ต้องสอบภาษาเกาหลีและไม่ต้องเข้ารับการอบรมใหม่อีกครั้ง รวมทั้งลดระยะเวลาการกลับไปพำนักในประเทศภูมิลำเนาจาก 6 เดือน เป็น 3 เดือนซึ่งสามารถช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายได้อีกในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ นายจ้างที่มีความประสงค์จะจ้างแรงงานต่างชาติรายเดิมที่มีความตั้งใจทำงานจริง แต่หมดระยะเวลาการจ้างงานเป็นเวลา 4 ปี 10 เดือนแล้ว นายจ้างต้องยื่นคำขอที่ศูนย์จัดหางาน กระทรวงการจ้างงานและแรงงานของสาธารณรัฐเกาหลี (Ministry of Employment and Labor) ก่อนที่แรงงานจะเดินทางกลับประเทศ⁴

จากการเดินทางไปทำงานแบบผิดกฎหมายของคนไทยในสาธารณรัฐเกาหลีส่งผลกระทบต่อในหลาย ๆ ด้าน เช่น แรงงานมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายและต้องจ่ายเงินให้กับนายหน้าในอัตราสูง อีกทั้งการมีแรงงานไทยไปทำงานแบบผิดกฎหมายเป็นจำนวนมากและรัฐบาลไทยไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้จะส่งผลกระทบต่อ

⁴ กรมจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

เกาหลีปรับลดจำนวนโควตาแรงงานไทยที่ได้รับใบอนุญาตลง ทำให้แรงงานไทยมีโอกาสดำเนินทางไปทำงานน้อยลง และยังทำให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเกาหลีจำเป็นต้องใช้วิธีการตรวจคัดกรองคนไทยเข้มข้นขึ้น ส่งผลทำให้นักท่องเที่ยวไทยไม่ได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางเข้าประเทศ และบางส่วนยังถูกกักตัว ส่งตัวกลับประเทศไทยทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้เดินทางออกนอกสนามบิน จากสาเหตุนี้ทำให้มีความสนใจศึกษาความแตกต่างของการไปทำงานแบบถูกกฎหมายและแบบผิดกฎหมายว่ามีความแตกต่างหรือเหมือนกันในด้านไหนบ้าง

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเปรียบเทียบสิทธิและเสรีภาพของแรงงานแบบถูกกฎหมายและฝีน้อย
- 2) เพื่อลดแรงจูงใจของผู้ที่จะลักลอบไปทำงานเป็นฝีน้อยที่สาธารณรัฐเกาหลี
- 3) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลหรือรายละเอียดของความแตกต่างระหว่างการเดินทางไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีแบบถูกกฎหมายและแบบฝีน้อย

3. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาเชิงเปรียบเทียบสิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ ของแรงงานแบบถูกกฎหมายและผิดกฎหมายโดยศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์แรงงานไทยที่ทำงานอยู่ที่สาธารณรัฐเกาหลี ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ แรงงานไทยที่ไปทำงานแบบถูกกฎหมาย 15 คน และแรงงานที่ทำงานแบบผิดกฎหมายจำนวน 15 คน รวมทั้งหมด 30 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแรงงานไทยที่ประกอบอาชีพ ดังนี้ งานเกษตรกรรมและปศุสัตว์ โรงงานอุตสาหกรรม งานก่อสร้าง และ

งานบริการ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน สิงหาคม – เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2562

4. การทบทวนวรรณกรรม

4.1 แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมคิดทฤษฎี ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและความเข้าใจถึงการเปรียบเทียบสิทธิและเสรีภาพ ระหว่างการไปทำงานแบบถูกกฎหมายและผิดกฎหมายของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี

4.1.1 ความหมายของสิทธิและเสรีภาพ

คำว่า “สิทธิ” และ “เสรีภาพ” “สิทธิและเสรีภาพ” ถูกนำมาอ้างในการกระทำการ หรือห้ามมิให้กระทำการ รวมทั้งเรียกร้องให้รัฐกระทำการ หรือโต้แย้งการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดของรัฐ ถือว่าเป็นคำที่มีความสำคัญต่อพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

คำว่า “สิทธิ” ในทางกฎหมายนั้น ได้มีนักกฎหมายหลายท่านได้ให้คำนิยามไว้ เช่น ขุนประเสริฐศุภมาตรา (2477) ได้อธิบายว่า “สิทธิ” หมายถึงอำนาจหรือความสามารถซึ่งกฎหมายรับรองป้องกันให้บุคคลผู้หนึ่งมีอำนาจร้องขอให้ผู้อื่นมีหน้าที่ต้องเคารพ

อุดม รัฐอมฤต และคณะ (2544) มีความเห็นเรื่อง “สิทธิ” ว่า หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินและบุคคลอื่นหรือเรียกร้องให้บุคคลอื่นหรือหลายคนกระทำการ หรืองดเว้นกระทำการบางอย่างเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตน คำว่า “เสรีภาพ” แปลว่า “ความมีเสรีหรือสภาพที่ทำได้โดยปลอดอุปสรรค สภาพที่มีสิทธิที่จะทำ จะพูดได้โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น” กล่าวขยายความได้ว่า เสรีภาพเป็นอำนาจอันชอบธรรมที่กฎหมายรับรอง และคุ้มครองแก่บุคคลที่จะกระทำการหรือไม่กระทำการใด ๆ ตามที่เขาต้องการได้โดยอิสระ หรือโดยปลอดจากอุปสรรคหรือ

การบังคับขีดขวาง เสรีภาพจึงก่อกำเนิดที่ตามกฎหมายให้รัฐและบุคคลอื่นที่จะต้องเคารพและไม่ไปรบกวน ขีดขวางการใช้เสรีภาพของเขา

“ผีน้อย” คือ คำแทนคนไทยที่ลักลอบไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีโดยไม่มีใบอนุญาตและไม่มีวีซ่า (อยู่เกิน 90 วัน) ซึ่งเดิมก่อนที่จะได้มีการบัญญัติคำเรียกผู้ที่ลักลอบไปทำงานว่า “ผีน้อย” ได้มีการใช้คำเรียกว่า “โรบินฮู้ด” มาก่อน แต่โรบินฮู้ดเป็นผู้ที่ปล้นคนรวยเพื่อมาจุนเจือคนจน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการลักลอบไปทำงานต่างประเทศ ดังนั้นการเรียกว่า “ผีน้อย” จึงเหมาะสมกว่า

दन्यं ताजरीयुक्तं (2561) อธิบายว่าคำว่า “ผีน้อย” หรือ “คนผี” ว่าเป็นคำเรียกแรงงานไทยในเกาหลีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน ใช้เรียกตัวเอง และคนที่มิสสถานะแบบเดียวกัน ด้วยการอาศัยอยู่แบบไม่มีการคุ้มครองตามกฎหมาย

4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นงนุช ลิงหเดชะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง เกาหลีใต้ ได้เห็นวันญี่ปุ่น “ผีน้อย” จากไทย ผลการศึกษาพบว่า สำหรับกลุ่มคนไทยที่ลักลอบไปทำงานหรือขายบริการในต่างประเทศที่เรียกกันว่า “ผีน้อย” และประกอบกับมีข่าวแจ้งมาว่าสาธารณรัฐเกาหลีเตรียมวางแผนจะยกเลิกวีซ่าให้คนไทย เนื่องจากคนไทยลักลอบไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่แฝงตัวไปกับบริษัททัวร์และลักลอบไปทำงานแบบผิดกฎหมาย อีกทั้งแรงจูงใจในเรื่องค่าแรงที่สูงกว่าในประเทศไทยมาก ปัญหาของผีน้อยส่งผลกระทบต่อคนไทยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเดินทางไปท่องเที่ยว เนื่องจากมีกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองที่เข้มงวดเพิ่มมากขึ้น ทั้งมีการกักตัวที่สนามบินและบางกรณีถูกส่งตัวกลับประเทศไทยโดยที่ยังไม่ได้เข้าประเทศ

दन्यं ताजरीयुक्तं (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แรงงานผีน้อยไทยในเกาหลี จากผลการศึกษาพบว่า แรงงานผิดกฎหมายจะขาดสิทธิในการเข้าถึง

การรักษาพยาบาล ทำให้เกิดปัญหาที่สิทธิมนุษยชนขั้นรุนแรง โดยประเด็นที่น่าสนใจ คือ แรงงานแบบผิดกฎหมายส่วนใหญ่ทราบความเสี่ยงทั้งหมด และต้องการเป็นแรงงานผิดกฎหมาย สาเหตุเหล่านี้มาจากความเหลื่อมล้ำของชนชั้น รายได้น้อย ที่ถูกสังคมกำหนดกรอบให้ไม่มีทางเลือกในสังคมมากนัก ปัญหาเหล่านี้จึงเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้คนชนชั้นรายได้น้อยทำผิดกฎหมายเพื่อเอาตัวรอดหรือการยกระดับชนชั้นตนเอง แรงจูงใจสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สังคมเกาหลีโดยพื้นฐานทางเศรษฐกิจเป็นสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งจำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนมากในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ทำให้เกิดปัญหาการขาดแรงงาน เพราะว่าคุณภาพที่มีการศึกษาสูงจะไม่สนใจทำงานในส่วนนี้ จึงทำให้ประเทศเกิดการขาดแคลนแรงงานขั้นรุนแรง ส่งผลให้เกิดการใช้แรงงานจากต่างประเทศ นอกจากนี้เงินเป็นตัวแปรสำคัญที่จะผลักดันให้มีการลักลอบไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น ทั้งนี้หากประเทศไทยไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดโดยเฉพาะปัญหาความยากจน แรงงานแบบผิดกฎหมายเหล่านี้ก็จะมองหาโอกาสในการทำงานที่ประเทศอื่นหรือที่อื่น ๆ ต่อไป

5. ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสิทธิเสรีภาพระหว่างการไปทำงานแบบถูกกฎหมายและผิดกฎหมายของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี โดยได้ทำการเก็บข้อมูลกับแรงงานไทยในประเทศเกาหลีใต้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ออกมาในรูปของตารางประกอบ ดัง ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของแรงงาน

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภท	เพศ	อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ถูกกฎหมาย	ชาย	20-30	3	10.0
		31-40	3	10.0
		41-50	2	6.7
	หญิง	20-30	3	10.0
		31-40	3	10.0
		41-50	1	3.3
ผิดกฎหมาย	ชาย	20-30	3	10.0
		31-40	3	10.0
		41-50	1	3.3
	หญิง	20-30	3	10.0
		31-40	3	10.0
		41-50	2	6.7
รวม			30	100.0

จากตารางที่ 1 แรงงานไทยที่ไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แบบถูกกฎหมายจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 และแบบผิดกฎหมายจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 โดยแรงงานที่ไปทำงานแบบถูกกฎหมายและแบบผิดกฎหมาย ช่วงอายุ 20 – 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 80.0) และช่วงอายุ 41 – 50 มีจำนวน 6 คน (ร้อยละ 20.0)

ตารางที่ 2 กระบวนการเดินทางไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลี

กระบวนการเดินทางไปทำงาน		จำนวน	ร้อยละ
ถูกกฎหมาย	จากคำแนะนำของคนรู้จัก	4	13.3
	นายหน้าจัดหางาน	0	0
	กรมแรงงาน	11	36.7
ผิดนัย	จากคำแนะนำของคนรู้จัก	14	46.7
	นายหน้าจัดหางาน	1	3.3
	กรมแรงงาน	0	0
รวม		30	100.0

จากตารางที่ 2 กระบวนการเดินทางไปทำงานของแรงงานไทยที่ไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีแบบถูกกฎหมาย แบ่งออกเป็น ผ่านกรมแรงงาน จำนวน 11 คน (ร้อยละ 36.7) จากคำแนะนำของคนรู้จัก จำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) ส่วนแรงงานที่ไปทำงานแบบผิดนัยไปด้วยคำแนะนำของคนรู้จัก จำนวน 14 คน (ร้อยละ 46.7) และผ่านนายหน้าจัดหางาน 1 คน (ร้อยละ 3.3) จากผลสรุปข้อมูลนั้นแสดงให้เห็นว่าแรงงานแบบผิดนัยไม่ได้เข้าระบบหรือกระบวนการในการติดต่อดำเนินการผ่านทางกรมจัดหางานของกระทรวงแรงงาน การเดินทางไปทำงานแบบผิดนัยได้รับโอกาสจากการชักชวนของคนรู้จักเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 3 ระยะเวลาในการศึกษาภาษาเกาหลีก่อนเดินทาง

ระยะเวลาในการศึกษาภาษาเกาหลีก่อนเดินทาง		จำนวน	ร้อยละ
ถูกกฎหมาย	1 เดือน	7	23.3
	3 เดือน	3	10.0
	6 เดือน	2	6.7

ระยะเวลาในการศึกษาภาษาเกาหลีก่อนเดินทาง		จำนวน	ร้อยละ
	1 ปี	0	0
	มากกว่า 1 ปี	3	10.0
ผีน้อย	1 เดือน	11	36.7
	3 เดือน	4	13.3
	6 เดือน	0	0
	1 ปี	0	0
	มากกว่า 1 ปี	0	0
รวม		30	100.0

จากตารางที่ 3 ระยะเวลาในการศึกษาภาษาเกาหลีก่อนเดินทางของแรงงานไทยที่ไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี คือ แรงงานที่ไปทำงานแบบถูกกฎหมายใช้เวลาในการศึกษาภาษาเกาหลีก่อนเดินทางประมาณ 1 เดือน จำนวน 7 คน (ร้อยละ 23.3) เวลา 3 เดือน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 10.0) เวลา 6 เดือน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.7) และมากกว่า 1 ปี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 10.0) ส่วนแรงงานที่ไปทำงานแบบผีน้อยใช้เวลาในการศึกษาภาษาเกาหลีก่อนเดินทางประมาณ 1 เดือน จำนวน 11 คน (ร้อยละ 36.7) และ 3 เดือนจำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3)

ตารางที่ 4 แรงจูงใจในการไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลี

แรงจูงใจในการไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลี		จำนวน	ร้อยละ
ถูกกฎหมาย	รายได้ต่อเดือน	9	30.0
	ต้องการหาประสบการณ์เพิ่ม	4	13.4
	ตอบสนองความต้องการความพึงพอใจส่วนตัว	1	3.3

แรงจูงใจในการไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลี		จำนวน	ร้อยละ
	เพื่อการอยู่อาศัยในเกาหลี	1	3.3
ผิมน้อย	รายได้ต่อเดือน	12	40.0
	ต้องการหาประสบการณ์เพิ่ม	1	3.3
	ตอบสนองความต้องการความพึงพอใจส่วนตัว	2	6.7
	เพื่อการอยู่อาศัยในเกาหลี	0	0
รวม		30	100

จากตารางที่ 4 แรงจูงใจในการไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีแบบถูกกฎหมายของแรงงานไทย ได้แรงจูงใจมาจากรายได้ต่อเดือนจำนวน 9 คน (ร้อยละ 30.0) ต้องการหาประสบการณ์เพิ่มจำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.4) ตอบสนองความต้องการความพึงพอใจส่วนตัว จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.3) เพื่อการอยู่อาศัยในสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.3) ส่วนแรงจูงใจในการไปทำงานของผิมน้อยมาจากรายได้ต่อเดือน จำนวน 12 คน (ร้อยละ 40.0) ตอบสนองความต้องการความพึงพอใจส่วนตัว จำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.7) ต้องการหาประสบการณ์เพิ่ม จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.3) สิ่งที่เป็นแรงจูงใจหลักในการไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีของแรงงานไทยมากที่สุด คือ เรื่องของค่าตอบแทนหรือเงินเดือน

ตารางที่ 5 อาชีพที่ประกอบในสาธารณรัฐเกาหลี

อาชีพที่ประกอบในสาธารณรัฐเกาหลี		จำนวน	ร้อยละ
	งานเกษตรและปศุสัตว์	4	13.3
	โรงงานอุตสาหกรรม	10	33.3
	งานก่อสร้าง	0	0

อาชีพที่ประกอบในสาธารณรัฐเกาหลี		จำนวน	ร้อยละ
ถูกกฎหมาย	อื่นๆ	1	3.3
พิน้อย	งานเกษตรและปศุสัตว์	8	26.7
	โรงงานอุตสาหกรรม	6	20.0
	งานก่อสร้าง	1	3.4
	อื่นๆ	0	0
รวม		30	100.0

จากตารางที่ 5 อาชีพที่แรงงานไทยประกอบในสาธารณรัฐเกาหลีแบบ ถูกกฎหมายแบ่งเป็น โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 10 คน (ร้อยละ 33.3) งาน เกษตรและปศุสัตว์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) และอื่น ๆ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.3) ส่วนอาชีพของพิน้อยที่ประกอบในสาธารณรัฐเกาหลี แบ่งเป็นงานเกษตร และปศุสัตว์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 26.7) โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 6 คน (ร้อยละ 20) และงานก่อสร้าง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		จำนวน	ร้อยละ
ถูกกฎหมาย	25,000 - 30,000 บาท	2	6.7
	30,001 - 35,000 บาท	1	3.3
	35,001 - 40,000 บาท	4	13.3
	40,001 - 50,000 บาท	3	10.0
	มากกว่า 50,001 บาท	5	16.7
	25,000 - 30,000 บาท	1	3.3
	30,001 - 35,000 บาท	1	3.3

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		จำนวน	ร้อยละ
ผิมน้อย	35,001 – 40,000 บาท	3	10.0
	40,001 – 50,000 บาท	8	26.7
	มากกว่า 50,001 บาท	2	6.7
รวม		30	100.0

จากตารางที่ 6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของแรงงานไทยแบบถูกกฎหมาย ตกอยู่ที่ 25,000 – 30,000 บาทต่อเดือน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.7) รายได้ 30,001 - 35,000 บาทต่อเดือนจำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.3) รายได้ 35,001 - 40,000 บาทต่อเดือน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) รายได้ 40,001 - 50,000 บาทต่อเดือน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 10.0) และมากกว่า 50,001 บาทต่อเดือนจำนวน 5 คน (ร้อยละ 16.7) ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผิมน้อย แบ่งเป็นรายได้เฉลี่ย 25,000 – 30,000 บาทต่อเดือน จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.3) รายได้ 30,001 - 35,000 บาทต่อเดือนจำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.3) รายได้ 35,001 - 40,000 บาทต่อเดือน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 10.0) รายได้ 40,001 - 50,000 บาทต่อเดือน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 26.7) และมากกว่า 50,001 บาทต่อเดือน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.7) ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่ว่าแรงงานจะไปแบบถูกกฎหมายหรือแบบผิมน้อย แต่อัตรารายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่มีความแตกต่างกันมาก ซึ่งเป็นสาเหตุให้แรงงานแบบผิมน้อย ลักลอบไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะอัตราเงินเดือนไม่ได้แตกต่างจากการเดินทางไปแบบถูกกฎหมาย ประกอบกับนายจ้างคนเกาหลีก็ยังให้โอกาสแก่ผิมน้อยในการทำงาน ถ้าทางรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลี กำหนดนโยบายในการไม่รับแรงงานแบบผิมน้อยก็อาจจะส่งผลให้จำนวนแรงงานแบบผิมน้อยลดน้อยลงได้

ตารางที่ 7 สวัสดิการต่าง ๆ

ประเภทการเดินทาง	ถูกกฎหมาย				ผิดกฎหมาย			
	ได้รับ	%	ไม่ได้	%	ได้รับ	%	ไม่ได้	%
วันหยุด-วันลาตาม กฎหมาย	13	43.3	2	6.7	8	26.7	7	23.3
ประกันสังคม	12	40	3	10	0	0	15	50.0
เงินพิเศษ	10	33.3	5	16.7	6	20	9	30.0
ค่าทำงานล่วงเวลา	11	36.7	4	13.3	6	20	9	30.0
ยูนิฟอร์ม	11	36.7	4	13.3	4	13.3	11	36.7
การตรวจสุขภาพ ประจำปี	9	30	6	20	0	0	15	50.0
การประกันอุบัติเหตุ ที่พิก	11	36.7	4	13.3	2	6.7	13	43.3

สวัสดิการต่าง ๆ ที่แรงงานไทยได้รับมีดังนี้ คือ แรงงานแบบถูกกฎหมายที่ได้รับสวัสดิการ วันหยุด-วันลาตามกฎหมาย จำนวน 13 คน (ร้อยละ 43.3) และไม่ได้รับสวัสดิการ วันหยุด-วันลาตามกฎหมาย จำนวน 2 คน (ร้อยละ 4.7) ส่วนแรงงานแบบผิดกฎหมายที่ได้รับสวัสดิการ วันหยุด-วันลาตามกฎหมาย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 26.7) และไม่ได้รับสวัสดิการ วันหยุด - วันลาตามกฎหมาย จำนวน 7 คน (ร้อยละ 23.3)

ด้านของประกันสังคมของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี แบ่งเป็น ได้รับสวัสดิการ ดังนี้ โดยแรงงานแบบถูกกฎหมายที่ได้รับสวัสดิการประกันสังคม จำนวน 12 คน (ร้อยละ 40.0) และไม่ได้รับสวัสดิการประกันสังคม เนื่องจากนายจ้างไม่ทำตามสัญญา จำนวน 3 คน (ร้อยละ 10.0) ส่วนแรงงานแบบผิดกฎหมายไม่ได้รับสวัสดิการ ประกันสังคมใด ๆ ทั้ง 15 คน (ร้อยละ 50.0)

สวัสดิการเกี่ยวกับเงินพิเศษของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี โดยแรงงานแบบถูกกฎหมายที่ได้รับสวัสดิการเงินพิเศษจำนวน 10 คน (ร้อยละ 33.3) และไม่ได้รับสวัสดิการเงินพิเศษจำนวน 5 คน (ร้อยละ 16.7) ส่วนแรงงานแบบฝิ่นน้อยได้รับสวัสดิการเงินพิเศษ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 20.0) และไม่ได้รับสวัสดิการเงินพิเศษ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 30.0)

สวัสดิการด้านเงินจากการทำงานล่วงเวลาของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลีที่ได้รับ โดยแรงงานแบบถูกกฎหมายที่ได้รับสวัสดิการเงินจากการทำงานล่วงเวลาจำนวน 11 คน (ร้อยละ 36.7) และไม่ได้รับสวัสดิการเงินจากการทำงานล่วงเวลา จำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) สาเหตุที่ไม่ได้รับเงินจากการทำงานล่วงเวลาเนื่องจากบริษัทที่ทำงานไม่มีระบบการทำงานล่วงเวลา ส่วนแรงงานแบบฝิ่นน้อยได้รับเงินจากการทำงานล่วงเวลาจำนวน 6 คน (ร้อยละ 20.0) และไม่ได้รับสวัสดิการเงินพิเศษ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 30.0)

สวัสดิการสำหรับการได้รับชุดทำงานของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี คือแรงงานแบบถูกกฎหมายได้รับชุดทำงาน จำนวน 11 คน (ร้อยละ 36.7) และไม่ได้รับชุดทำงานจำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) ส่วนแรงงานแบบฝิ่นน้อยที่ได้รับชุดทำงาน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) และไม่ได้รับชุดทำงานจำนวน 11 คน (ร้อยละ 36.7)

สวัสดิการสำหรับการตรวจสุขภาพประจำปีของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี แรงงานแบบถูกกฎหมายที่ได้รับสวัสดิการในการตรวจสุขภาพประจำปี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 30.0) และไม่ได้รับ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 20.0) เนื่องจากนายจ้างไม่ทำตามสัญญา ส่วนแรงงานแบบฝิ่นน้อยไม่ได้รับสวัสดิการในการตรวจสุขภาพประจำปีทั้ง 15 คน

สวัสดิการด้านการประกันอุบัติเหตุของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลีที่ได้รับ แบ่งเป็นแรงงานแบบถูกกฎหมายที่ได้รับสวัสดิการการประกันอุบัติเหตุ จำนวน 11 คน(ร้อยละ 36.7) และไม่มีสวัสดิการการประกันอุบัติเหตุ

จำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) เนื่องจากนายจ้างไม่ทำตามสัญญาแม้ว่าจะเดินทางไปแบบถูกกฎหมายกับกรมแรงงาน ส่วนแรงงานแบบฝืนน้อยนั้นมีผู้ที่ได้รับการประกันอุบัติเหตุ จำนวนเพียง 2 คน (ร้อยละ 6.7) และไม่มีสวัสดิการการประกันอุบัติเหตุ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 43.3)

สวัสดิการในด้านที่พักของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี คือ แรงงานแบบถูกกฎหมายที่ได้รับสวัสดิการที่พัก จำนวน 12 คน (ร้อยละ 40.0) และไม่ได้รับสวัสดิการที่พักจำนวน 3 คน (ร้อยละ 10.0) ส่วนแรงงานแบบฝืนน้อยที่ได้รับสวัสดิการที่พักจำนวน 13 คน (ร้อยละ 43.3) และไม่มีสวัสดิการที่พักจำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.7)

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่า แรงงานไทยที่ไปทำงานยังสาธารณรัฐเกาหลี ทั้งแบบถูกกฎหมายและแบบฝืนน้อยได้รับสวัสดิการที่ไม่แตกต่างกันมาก เช่น สวัสดิการเรื่อง วันหยุด เงินพิเศษ ค่าทำงานล่วงเวลา ชุดทำงานหรือแม้แต่ที่พัก ที่แรงงานที่ไปทำงานทั้งแบบถูกกฎหมายและแบบฝืนน้อยได้รับ ส่วนสวัสดิการด้านการประกันสังคมและการตรวจสุขภาพประจำปีมีแต่แรงงานที่ไปทำงานแบบถูกกฎหมายที่ได้รับ แต่แรงงานแบบฝืนน้อยที่ไม่ได้รับสวัสดิการด้านนี้เนื่องจากเป็นแรงงานที่ลักลอบไปทำงานแบบผิดกฎหมาย

ตอนที่ 2 อุปสรรคและปัญหาที่ได้รับจากการทำงาน

ตารางที่ 8 ความกดดันในการทำงาน

ความกดดันในการทำงาน		จำนวน	ร้อยละ
ถูกกฎหมาย	ไม่มี	4	13.3
	เพื่อนร่วมงานหรือนายจ้าง	4	13.3
	ภาษาหรือการสื่อสาร	5	16.7
	ความยากของเนื้องาน	2	6.7
	ไม่มี	6	20.0

ความกดดันในการทำงาน		จำนวน	ร้อยละ
ผีน้อย	เพื่อนร่วมงานหรือนายจ้าง	4	13.3
	ภาษาหรือการสื่อสาร	5	16.7
	ความยากของเนื้องาน	0	0
รวม		30	100.0

จากตารางที่ 8 ความกดดันในการทำงานของแรงงานที่ไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีของแรงงานแบบถูกกฎหมาย พบว่าแรงงานไม่มีความกดดันจากภาษาหรือการสื่อสาร จำนวน 5 คน (ร้อยละ 16.7) จากการทำงาน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) และความกดดันจากเพื่อนร่วมงานหรือนายจ้าง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) ความกดดันจากความยากของเนื้องาน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.7) ซึ่งเป็นความกดดันที่ได้รับมากที่สุด คือ เรื่องการสื่อสาร เนื่องจากไม่สามารถสื่อสารกับนายจ้างได้อย่างชัดเจน ส่วนความกดดันในการทำงานของผีน้อยนั้น แบ่งออกเป็นไม่มีความกดดัน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 20) ความกดดันจากเพื่อนร่วมงานหรือนายจ้าง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) จากภาษาหรือการสื่อสาร จำนวน 5 คน (ร้อยละ 16.7) ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นแรงงานแบบถูกกฎหมายหรือแบบผีน้อยล้วนได้รับแรงกดดันในเรื่องการสื่อสารมากที่สุด

ตารางที่ 9 การถูกเอาเปรียบ

การถูกเอาเปรียบ		จำนวน	ร้อยละ
ถูกกฎหมาย	ค่าแรง	2	6.7
	เพื่อนร่วมงานเอาเปรียบ	2	6.7
	ไม่มี	11	36.7
ผีน้อย	ค่าแรง	4	13.3
	เพื่อนร่วมงานเอาเปรียบ	2	6.7
	ไม่มีวันหยุด	1	3.3
	ไม่มี	8	26.6
รวม		30	100

จากตารางที่ 9 การถูกเอาเปรียบของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี แบ่งเป็นแรงงานแบบถูกกฎหมายที่ไม่ถูกเอาเปรียบ จำนวน 11 คน (ร้อยละ 36.67) ถูกเอาเปรียบด้านค่าแรงจำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.7) และจากเพื่อนร่วมงานเอาเปรียบจำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.7) ส่วนแรงงานแบบฝิ่น้อยจำนวน 8 คน (ร้อยละ 26.6) ที่ไม่ถูกเอาเปรียบจากการทำงาน ผู้ที่ถูกเอาเปรียบทางด้านค่าแรงจำนวน 4 คน (ร้อยละ 13.3) ถูกเพื่อนร่วมงานเอาเปรียบจำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.7) และไม่ได้รับวันหยุดจำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.3)

6. สรุปและอภิปรายผล

6.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสิทธิและเสรีภาพของแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลีได้ ทั้งในส่วนของแรงงานแบบถูกกฎหมายและแบบฝิ่น้อย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบการสัมภาษณ์จากแรงงานที่ไปทำงานแบบถูกกฎหมาย และแรงงานแบบฝิ่น้อย ได้ข้อสรุปดังนี้

6.1.1 ข้อดีและข้อเสียของการไปทำงานอย่างถูกกฎหมาย

ข้อดี

1) การไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีอย่างถูกกฎหมาย ส่งผลให้แรงงานได้รับสวัสดิการด้านต่าง ๆ เช่น สวัสดิการวันหยุด - วันลาตามกฎหมายสวัสดิการการประกันอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการทำงาน สวัสดิการเงินพิเศษจากการทำงาน สวัสดิการชุดทำงาน สวัสดิการที่พัก และสวัสดิการการตรวจสุขภาพประจำปี ซึ่งเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐานของแรงงานที่พึงได้รับ จึงเป็นสาเหตุให้คนไทยนิยมเดินทางไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลี เพราะที่สวัสดิการที่นายจ้างเกาหลีให้กับแรงงานไทยดีกว่าสวัสดิการที่แรงงานไทยได้รับมากกว่าสวัสดิการที่ทำงานที่ประเทศไทย

2) ความสะดวกและความปลอดภัยในการดำรงชีวิต
แรงงานที่ทำงานอย่างถูกกฎหมายส่วนใหญ่จะสามารถเดินทางในสาธารณรัฐ
เกาหลีได้โดยอิสระ

ข้อเสีย

1) การไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีอย่างถูกกฎหมาย
ต้องมีค่าใช้จ่ายในดำเนินการสอบ EPS-TOPIK ผ่านกรมแรงงานและใช้เวลาใน
การดำเนินการเป็นระยะเวลานานพอสมควร บางรายต้องรอเวลานานนับปีกว่า
นายจ้างจะพิจารณาให้เดินทางไปทำงานได้ อีกทั้งยังไม่สามารถระบุเวลาในการ
ดำเนินการพิจารณาจากกรมแรงงานได้ เนื่องจากขึ้นอยู่กับพิจารณาของ
นายจ้างเกาหลี

6.1.2 ข้อเสียของการลักลอบไปทำงานแบบฝิ่น้อย

ข้อเสีย

1) แรงงานที่ทำงานอย่างผิดกฎหมายส่วนใหญ่ไม่ได้รับ
สวัสดิการ วันหยุด-วันลาตามกฎหมาย สวัสดิการการประกันอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น
จากการทำงาน สวัสดิการเงินพิเศษจากการทำงาน และสวัสดิการการตรวจ
สุขภาพประจำปี ซึ่งแตกต่างจากแรงงานที่ไปทำงานอย่างถูกกฎหมายที่ผ่านกรม
แรงงานอย่างเห็นได้ชัด

2) แรงงานแบบฝิ่น้อยไม่มีอิสระในการดำรงชีวิต ไม่
สามารถเดินทางในสาธารณรัฐเกาหลีได้เหมือนบุคคลทั่วไป ต้องคอยซ่อนตัว
ไม่ให้ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจับได้ เนื่องจากเป็นแรงงานแบบผิดกฎหมายก็จะ
ถูกดำเนินคดีและส่งตัวกลับประเทศไทยในทันที

3) แรงงานแบบฝิ่น้อยมีความกดดันทางด้านภาษาใน
การทำงานและการสื่อสาร เพราะแรงงานแบบฝิ่น้อยไม่มีพื้นฐานทางภาษาเกาหลี
ทำให้การสื่อสารในการทำงานกับนายจ้างหรือเพื่อนร่วมงานที่เป็นชาวเกาหลี
ยากลำบาก จากข้อมูลในตารางที่ 3 และ 8 สรุปได้ว่าอุปสรรคที่พบเจอโดยส่วน
ใหญ่ คือ การสื่อสาร โดยเฉพาะในหมู่แรงงานแบบฝิ่น้อยที่ไม่สามารถสื่อสารกับ

นายจ้างหรือเพื่อนร่วมงานคนเกาหลีได้ และไม่มีสิทธิ์ต่อรองหรือเรียกร้องสวัสดิการใด ๆ ทั้งสิ้น

6.2 อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยชี้ให้เห็นว่าแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีได้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเดินทางไปทำงานต่างประเทศจากกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ประกอบกับมีเพื่อนหรือคนรู้จักที่เคยไปทำงานในต่างประเทศแล้วส่งเงินกลับมาสร้างบ้าน มีเงินใช้จ่ายในครัวเรือน ทำให้แรงงานส่วนใหญ่เกิดการตัดสินใจไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีตามคำชักชวนหรือจากสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจของไทยที่มีส่วนผลักดันในการตัดสินใจให้เดินทางไปทำงานยังสาธารณรัฐเกาหลี และคิดว่าการไปทำงานต่างประเทศเป็นการสร้างโอกาสในการสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเองและครอบครัว จึงทำให้สนใจที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศ ประกอบกับการได้รับอัตราค่าจ้างที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดนัย ทาเจริญศักดิ์ (2561) ที่ระบุว่าแรงงานที่กลับจากการทำงานในต่างประเทศส่วนใหญ่สามารถยกระดับฐานะของครอบครัวให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เช่น การมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น สถานภาพของครอบครัวมั่นคง ครอบครัวมีความผาสุก และได้รับการยอมรับจากชุมชนมากขึ้น

แต่ด้านสวัสดิการที่ได้รับของแรงงานที่ไปทำงานอย่างถูกกฎหมายและฝืนนอกรีตแตกต่างกัน สิ่งที่เห็นได้ชัดคือ แรงงานแบบถูกกฎหมายได้รับสวัสดิการในวันหยุดตามกฎหมาย ประกันสังคม สิทธิ์ในการเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี เงินพิเศษ ค่าตอบแทนล่วงเวลา และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ ส่วนแรงงานแบบฝืนนอกรีตส่วนใหญ่ไม่ได้รับเงินพิเศษ เงินค่าตอบแทนล่วงเวลา ประกันสังคม และไม่ได้รับสิทธิ์ในการเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์แรงงานที่ไปทำงานแบบฝิ่นน้อยไม่สามารถใช้เวลาว่างออกไปยังสถานที่อื่นได้ นอกเหนือจากสถานที่ทำงานเพราะต้องคอยระมัดระวังอยู่เสมอ เพราะการออกนอกสถานที่นั้นมีความเสี่ยงต่อการถูกตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจับ และอาจถูกส่งกลับประเทศได้ ซึ่งมีความแตกต่างจากแรงงานที่ไปทำงานอย่างถูกกฎหมายผ่านกรมแรงงานเป็นอย่างมาก คือ มีอิสระในการดำรงชีวิตและมีความสุขกับการทำงานมากกว่าแม้ว่าจะมีอุปสรรคในเรื่องของการสื่อสารบ้าง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ภาครัฐสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนทางการปฏิบัติ และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการควบคุม หรือลดแรงจูงใจในการไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลี โดยอาจจะมีโครงการในการจ้างงานให้กับแรงงานเพิ่มมากขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ลดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนให้น้อยลง

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

นักวิจัยสามารถศึกษาปัจจัยที่จะลดแรงจูงใจในการไปทำงานแบบผิดกฎหมายของฝิ่นน้อย โดยการศึกษาถึงเรื่องการถูกเอารัดเอาเปรียบในกรณีต่างๆ จากนายหน้าหรือนายจ้างคนเกาหลี หรือศึกษาข้อมูลการถูกเพิกถอนสิทธิต่างๆ ของแรงงานแบบฝิ่นน้อย เพื่อลดจำนวนแรงงานแบบฝิ่นน้อยและพยายามผลักดันให้แรงงานแบบฝิ่นน้อยได้เข้าทำงานแบบถูกกฎหมาย

เอกสารอ้างอิง

กนกพร มโนรัตน์. (2540). *สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจของแรงงานไทยหลังกลับจากการทำงานต่างประเทศ : ศึกษาเปรียบเทียบตามประสบการณ์*

ประเทศที่ไป.กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ขวัญนคร สอนหมั่น และอภิศักดิ์ ชีระวิสิษฐ์. (2556). *ปัจจัยการย้ายถิ่นไปทำงานในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีและความสัมพันธ์กับเครือข่ายของแรงงานไทย*. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

คณิน บุญสุวรรณ. (2547). *คู่มือการใช้สิทธิของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
 คนย์ ทาเจริญศักดิ์ (2561). *A study of Thai 'Illegal worker' in South Korea แรงงานผิดกฎหมายในเกาหลี*. โขด : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ดวงฤทัย สังข์ทอง. (2554). *ยุทธศาสตร์ด้านแรงงานของเกาหลีใต้ในยุคโลกาภิวัตน์เชิง เสนุนิยามใหม่ กรณีศึกษาบันทึกความเข้าใจด้านแรงงานระหว่างไทยกับเกาหลีใต้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศุภฤกษ์ อายวัฒน์, สุกัญญา เอมอัมธรรมและอภิศักดิ์ ชีระวิสิษฐ์. (2553). *วิถีชีวิตแรงงานไทยในไต้หวัน การศึกษาในถิ่นปลายทาง*. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นงนุช สิงหเดชะ. เกาหลีใต้-ไต้หวัน-ญี่ปุ่นกับ 'ผิดกฎหมาย' จากไทย . *มติชนสุดสัปดาห์*. (30 กันยายน - 4 ตุลาคม 2561). สืบค้นจาก https://www.matichonweekly.com/column/article_135325

นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2548). *รายงานผลการศึกษาวិจัย เรื่อง การให้สิทธิประชาชนฟ้องศาลรัฐธรรมนูญ กรณีการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ (ตอนที่ 1)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

นิมนตรา ศรีเสน. (2562). *การเคลื่อนย้ายของแรงงานไทยกับสถานะผิดกฎหมายในเกาหลีใต้*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญวนา ปรานสุจริตม, อ้อทิพย์ ราษฎร์นิยมและชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์. (2556). *การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของแรงงานไทยที่*

- เดินทางไปทำงานประเทศญี่ปุ่นและประเทศสาธารณรัฐเกาหลี.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
 วรรณ กิ่งพลานนท์. (2558). *สภาพปัญหาและการปรับตัวของแรงงานไทยย้าย
 ถิ่น รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
 วรพจน์ วิสวุตพิชญ์. (2540). *สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน 21.
 วิสาสินี อารียะกิจโกศล. (2552). *การย้ายถิ่นฐานไปทำงานในรูปแบบไม่ปกติ
 และการละเมิดทางเพศของแรงงานหญิงไทย กรณีศึกษาธุรกิจนวดแผน
 ไทยในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
 วิสาสินี อารียะกิจโกศล และศยามล เจริญรัตน์. (2557). *การย้ายถิ่นแบบไม่ปกติ
 ของหมอ นวดหญิงแผนไทยในเกาหลีใต้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
 อุดม รัฐอมฤต และคณะ. (2544). *การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิ
 เสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
 Ahn, S. (2003). *Analysis of learner needs to develop Korean language
 curriculum for migrant workers*. Seoul: Yonsei University. (In
 Korean)
 Cho, E. (2009). *A study on the selection of basic Korean vocabulary for foreign
 workers*. Seoul: Korea University Graduate School of Education. (In
 Korean)
 Lee, E. (2011). *A study on the development of Korean language interpretation
 curriculum for foreign workers*. Seoul: Sang Myung University
 Graduate School of Education. (In Korean)
 Lee, K. (2008). *A study on the development of pre-employment Korean language
 textbooks for Vietnamese migrant workers*. Busan: Busan University of
 Foreign Studies. (In Korean)